

© 2014 Studio ORKA. Alle rechten voorbehouden. Dit is een kunstwerk van Studio ORKA.

INUK

productie van
Studio ORKA

BRONKS & DE GROTE POST

i.s.m. Arenbergshouwborg & C-mine cultuurcentrum

Beste leerkracht,

Omdat je binnenkort met je klas komt kijken naar *INUK*, de voorstelling die Studio ORKA creëerde in coproductie met BRONKS en de Grote Post, hebben wij deze lesmap samengesteld, met als doel wat omkadering te bieden bij de voorstelling. Zo kan je je leerlingen wegwijs maken in de thematiek die *INUK* behandelt. Deze bundel bevat een woordje uitleg over **het locatietheater van Studio ORKA** en over de nieuwe **voorstelling**. *INUK* wordt getoond op tijdelijke verblijfplaatsen voor kinderen, met name in asielcentra en instellingen voor Bijzondere Jeugdzorg. Omdat je klas een **centrum voor Bijzondere Jeugdzorg** bezoekt, bieden we kernachtig wat informatie en aanvullende documentatie over het leven op zo'n plek. We eindigen met enkele **interactieve opdrachten**, die gebruikt kunnen worden om de leerlingen voeling te laten krijgen met de thema's van ontheemding en thuisloosheid.

Het is handig als je **voor de voorstelling** wat uitleg geeft over locatietheater (deel A.1.) en de plek waar de opvoering plaatsvindt (deel B). **Na de voorstelling** kan je dieper ingaan op de thematiek (deel A.2. en deel C). Uiteraard kan je, mochten de leerlingen al in aanraking gekomen zijn met de onderwerpen die hieronder aangesneden worden, vrij omgaan met deze opdrachten.

We hopen dat deze omkadering kan bijdragen tot een fijn en verrijkend ervaren van de voorstelling. Als je nog vragen hebt of je wil feedback geven, dan kan je steeds mailen naar marian@studio-orka.be.

Grote groet,
Studio ORKA

A. INUK – DE VOORSTELLING

1. LOCATIETHEATER

INUK betekent 'échte mens' in het Inuktitut, de taal van de Inuit. De voorstelling is geïnspireerd op **plekken waar kinderen leven in omstandigheden waar ze niet thuis zijn**. Omdat Studio ORKA het belangrijk en betekenisvol vindt op locatie te werken en de mensen ter plekke op te zoeken, worden de opvoeringen getoond in de tuinen en koeren van asielcentra en Centra voor Bijzondere Jeugdzorg. Op elke speelplek strijkt ORKA als een rondreizend circus neer en wordt een volledig pop-uphotel uit het niets opgebouwd. **Creëren op locatie** is het handelsmerk van Studio ORKA. Liever dan in een theaterzaal te spelen, laten we ons inspireren door de **eigenheid van specifieke locaties** en benutten we het kleine, magische potentieel van deze omgevingen. In het verleden maakten we al producties.

ORKA neemt z'n trouwe publiek mee naar onbekend terrein. Op die manier hopen we de **vooroordelen** van veel mensen met betrekking tot de plekken waar we spelen, **weg te nemen**. Niet zelden denkt men dat kinderen die in instellingen verblijven, probleemjongeren zijn, terwijl het eigenlijk om gekwetste kinderen gaat. Geen van hen heeft zelf gekozen voor de situatie waarin ze zijn beland. Ze kunnen er dus ook niet verantwoordelijk voor gesteld worden.

Het feit dat we niet in een theaterzaal spelen, heeft **gevolgen voor de theatercodes**. Omdat het publiek binnentreedt in de leefwereld van de personages, zijn deze al aanwezig voordat iedereen heeft plaatsgenomen. Het is bijgevolg minder duidelijk wanneer de voorstelling begint. De nabijheid van de spelers zorgt voor een intieme vorm van contact met de toeschouwers. Soms beschouwen kinderen dit als een uitnodiging om mee te spelen, maar dit is niet het geval. Interactie kan, maar mag de spelers niet uit hun concentratie brengen.

De voorstelling duurt ongeveer **70 minuten**.

2. VERHAAL EN PERSONAGES

INUK speelt zich af in een tot hotel omgebouwde elektriciteitscabine. Ooit was het een bloeiende zaak, maar inmiddels is ze in verval geraakt. Het behang is verkleurd, het meubilair aftands, de elektrische bedrading verouderd en levensgevaarlijk. Gasten komen er al lang niet meer. Het verhaal begint op het moment dat er een hevig onweer losbarst. Door het onweer stranden een paar ongenode gasten in het hotel. Hoewel hun achtergronden erg verschillen, herkennen ze het onderweg zijn in elkaar en delen ze een diepe eenzaamheid.

Carl (Randi De Vlieghe) is de krampachtige eigenaar van de tot hotel omgebouwde elektriciteitscabine. Als kind werd hij achtergelaten door zijn ouders, die terugkeerden naar hun land van herkomst. Hij was genoodzaakt het hotel over te nemen, maar kon het werk niet op z'n eentje aan en de zaak raakte in verval. Hij gaat daardoor gebukt onder een diep schaamtegevoel.

Ivan (Tomas Pevenage) is een warmhartige klusjesman, die van overal en nergens lijkt te komen. De warme herinneringen aan zijn familie, de gemeenschappelijke maaltijden van vroeger en zijn thuisomgeving, geven hem de kracht om niet te wanhopen en het vermogen zich te verbinden met anderen. Hij staat symbool voor de veerkracht van kinderen in dergelijke situaties.

Nina (Ilse de Koe) is een verloren lopend pubermeisje uit een ontwricht gezin. Tijdens het noodweer belandt ze in het hotel, op zoek naar een plek om te schuilen. Haar hele jeugd bestaat uit een aaneenschakeling van instellingen en pleeggezinnen. Meer dan naar een schuilplek is ze op zoek naar een huis om in te wonen, een plek waar ze eindelijk thuis kan komen.

Johan (Steven Beersmans) is handelsreiziger in fopartikelen. Hij is steeds voor onheil op de vlucht. Als kind werd hij viermaal door de bliksem getroffen. Hij is letterlijk elektrisch geladen, wat voor hem zijn sociaal isolement verklaart: *“Ik versta dat mensen niet in mijn buurt durven te komen. Ik breng alleen maar ongeluk.”*

De vele ontgoochelingen die de levens van de personages markeren, hebben tot vertrouwensproblemen geleid. Hun moeilijke verleden herinnert hen steeds aan de mogelijkheid dat iemand niet het beste met hen voor heeft. Ze hebben schrik om verlaten te worden en warm contact met anderen op te bouwen.

Het is goed om als leerkracht, na de voorstelling, even stil te staan bij deze problematieken.

Vertrouwensmoeilijkheden, eenzaamheid en verlatingsangst zijn vaak voorkomende gevoelens in opvangcentra. Ook schaamte voor de situatie waarin men leeft is alomtegenwoordig. Zeker als er in de klas kinderen zitten met een migratieverleden of een achtergrond in de Bijzondere Jeugdzorg, is het belangrijk om te **benadrukken dat de kinderen niet verantwoordelijk zijn** voor de situatie waarin ze zich bevinden. Het is daarbij evenwel belangrijk de privacy van de kinderen te respecteren.

3. CREDITS

VAN/MET: Philippe Van de Velde, Martine Decroos, Randi De Vlieghe, Steven Beersmans, Ilse De Koe, Tomas Pevenage.

COACH: Titus De Voogdt.

PRODUCTIE: Studio ORKA, BRONKS, De Grote Post. I.S.M.: Arenbergschouwburg, C-mine cultuurcentrum.

B. THUISKOMEN IN TIJDELIJKE VERBLIJFPLAATSEN

De zoektocht naar geborgenheid is een centraal thema in de voorstelling. Ondanks hun problematische leefsituaties en het onheil waar de personages mee in aanraking zijn gekomen, is hun verlangen naar nestwarmte en geborgenheid zeer groot.

De ontgoocheling en eenzaamheid die hun leven markeren, versterken net hun behoefte aan een vertrouwensplek. Het motief geen plek te hebben waar je thuishoort, is in tijdelijke verblijfplaatsen vaak een trieste realiteit.

1. CENTRA VOOR BIJZONDERE JEUGDZORG: ENKELE FEITEN

- Soms komen kinderen, jongeren en hun gezinnen in een moeilijke situatie terecht.
- De leefomgeving van minderjarigen kan dan een bedreiging vormen voor hun ontwikkeling. In dergelijke situaties trachten de hulpverleners van de Bijzondere Jeugdzorg tegemoet te komen aan de noden van minderjarigen en hun ouders.
- Ongeveer 10% van de kinderen die in het jeugdhulpcircuit verzeild geraakt zijn, zijn er door een als misdrijf omschreven feit. Circa 85% komt er terecht door een problematische opvoedingssituatie (armoede, huiselijk geweld, middelenmisbruik, ziekte of beperking van een ouder ...).
- In Vlaanderen verblijven momenteel 3500 kinderen in begeleidingstehuizen.
- Sommige kinderen verblijven er gedurende een korte periode (crisisopvang), anderen leven er meerdere jaren.

2. HET LEVEN IN EEN OPVANGCENTRUM:

- In het opvangcentrum wordt de **structuur van een normale thuissituatie** zoveel mogelijk nagebootst: kinderen behoren tot leefgroepen, die samen koken, eten, afwassen.
- Ze hebben recht op een eigen kamer.
- Ze lopen school binnen hun eigen instelling en kunnen daarnaast deelnemen aan een aantal individuele en groepsactiviteiten.
- Toch hebben veel kinderen **moeite om in het opvangcentrum een thuisgevoel te creëren**. Daarvoor zijn verschillende redenen:
 - Door de tijdelijkheid van hun verblijf, ervaren veel kinderen moeilijkheden om een goede relatie op te bouwen met hun omgeving en verzorgers.
 - Doordat ze vaak van de ene naar de andere voorziening verhuizen, wordt het moeilijk een duurzaam netwerk op te bouwen en vast te houden aan een thuisgevoel.

3. MEER INFORMATIE EN DOCUMENTATIE:

Het *Dossier Waarheid, Durven, of Doen: Ervaringen van jongeren en ouders met jeugdhulp* bevat informatie over ervaringen van jongeren en ouders met betrekking tot de Bijzondere Jeugdhulp waarmee zij in aanraking kwamen. De brochure kan gratis gedownload worden via volgende link:

https://www.kinderrechtencommissariaat.be/sites/default/files/bestanden/dossier_waarheid_durven_doen_ervaringen_jongeren_ouders_jeugdhulp_2016_web.pdf.

Onderstaand artikel uit *Klasse* (nr. 229, 2012) biedt inzicht in het leven en de problemen in een opvangtehuis voor Bijzondere Jeugdzorg:

<https://www.klasse.be/archief/opgroeien-in-een-instelling>.

Bijhorende foto's vind je via deze link:

<https://jensmollenvanger.wordpress.com/2012/11/03/opgroeien-in-een-instelling>.

Jacques Vriens' boek *Niet thuis* (9+) biedt een inkijk in het leven en de dagelijkse gang van zaken in een tijdelijk opvangtehuis, waar zeven kinderen van vijf tot zestien jaar samen in een leefgroep verblijven. Allemaal hebben ze hun bijzondere verhaal. Ze kunnen het niet altijd goed met elkaar vinden, maar als het erop aankomt, laten ze elkaar niet in de steek. Dan vangt één van de kinderen een geheim gesprek op tussen de groepsleiders. Er moet bezuinigd worden in de jeugdzorg en dat heeft ingrijpende gevolgen. Zodra de kinderen erachter komen wat er aan de hand is, verzinnen ze samen een spannend en gewaagd plan.

ISBN-nummer: 9789000356126.

C. OPDRACHTEN

1. VALIESJE BESCHILDEREN

Materiaalbenodigheden

Oude / tweedehands valiesjes of kartonnen doosjes, die openvouwen zoals een valiesje (AVA).

Verfmateriaal, tekenmateriaal, papier.

De kinderen kunnen een aantal voorwerpen meebrengen die ze linken aan hun thuisomgeving.

Hoe uitvoeren:

1. Laat de kinderen hun huis, tuin, land, het huis waar ze het liefste waren ... schilderen op de buitenkant van de valiesjes.
2. Vraag hen vijf dingen die ze linken aan hun thuisomgeving mee te brengen of te tekenen. Het kan om hun knuffelbeer gaan, een sieraad van hun moeder, hun favoriete pyjama ...
Nu kunnen ze de voorwerpen of tekeningen veilig opbergen in hun valiesje.
3. Zo kunnen ze stilstaan bij de betekenis van plots vertrek, afscheid nemen en het loslaten van je thuissituatie.

2. (T)HUIS

Materiaalbenodigheden

Tekenmateriaal, papier / lijm, tijdschriften, scharen, papier.

De kinderen kunnen muziek meebrengen die ze linken aan hun thuisomgeving.

Hoe uitvoeren

1. Laat de kinderen een tekening of collage maken van wat er volgens hen in een huis aanwezig moet zijn om je thuis te voelen. Stel ter inspiratie gedetailleerde vragen: Wat staat er in het landschap? Wie woont er? Welke objecten zijn belangrijk? Hoe ruikt de omgeving? Welke geluiden hoor je?
2. Je kan de kinderen ook vragen om muziek mee te brengen die ze linken aan hun thuisomgeving. Muziek heeft de kracht om heel snel sterke associaties op te roepen.
3. Op basis van deze werkjes kunt u een gesprek voeren over wat een thuis tot thuis maakt en wat mensen nodig hebben om zich te kunnen nestelen. Wat betekent het om je ergens veilig en thuis te voelen? Kan je nog nestwarmte vinden als je die ooit verloren hebt? Is een huiselijk gevoel van veiligheid nog bereikbaar als dat je ooit met geweld ontnomen werd? Welke herinneringen spelen er? Welke verhalen?